

Les 1.8 Auto immuunziekten

Vakgroep
anatomie/pathologie
Doktersassistenten
Leerjaar 1, periode 1

Bechterev
Ziekte van Addison
Hashimoto
Ziekte van Graves
Diabetes Mellitus
Coeliakie
Reumatoïde artritis
Pernicieuze anemie

Lesboek

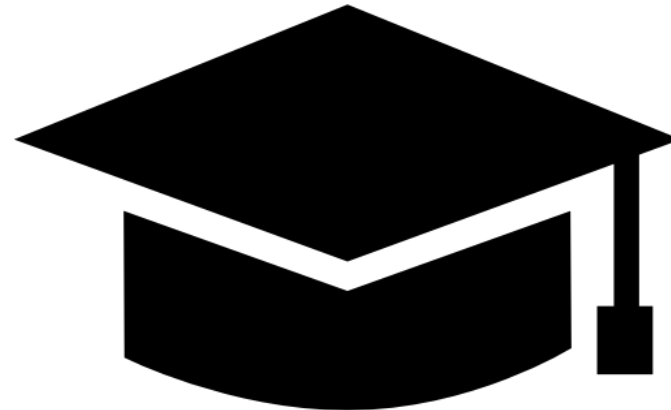
BSL Medische kennis

Hoofdstuk 11. Auto immuunziekten

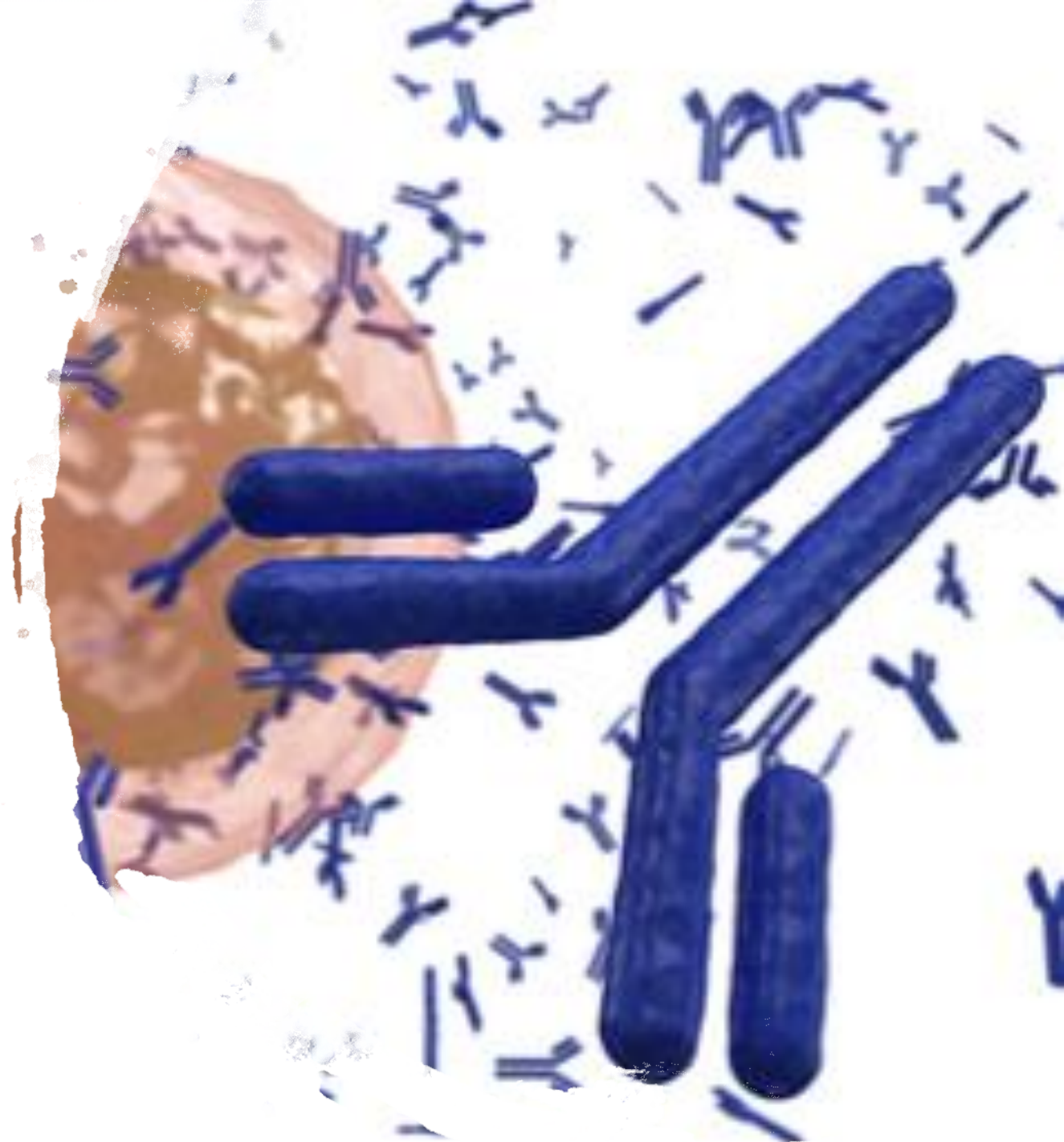
Leerdoelen

1. Ik kan in eigen woorden uitleggen wat een auto immuunziekte is.
2. Ik kan uitleg geven over de volgende auto immuunziekten:
  - MS
  - RA
  - Psoriasis
  - Ziekte van Crohn
  - Colitis ulcerosa
  - Diabetes mellitus type 1
  - Glomerulonephritis
  - Pernicieuze anemie

Auto immuunziekte

- Het immuunsysteem maakt immunoglobulinen aan die specifieke eigen lichaamscellen beschadigen ('het lichaam valt zichzelf aan').
- Er zijn meer vrouwen dan mannen met een auto immuunziekte
- Erfelijke aanleg speelt een rol, oorzaak (vaak) onbekend
- Ziekte verloopt met exacerbaties en remissies

Psoriasis

- Erfelijk, niet besmettelijk
- Huidcellen van de epidermis delen 20x sneller dan normaal
- Eerste symptomen beginnen tussen 20e – 40^e levensjaar

A close-up photograph of human skin showing several red, scaly patches characteristic of psoriasis. The patches are irregular in shape and vary in size. In the upper right corner, the tips of several fingers are visible, suggesting the skin is being examined or touched. A large, semi-transparent white circle is overlaid on the left side of the image, containing text and a list of bullet points.

Psoriasis

- Voorkeursplaatsen: buitenkant knieën en ellebogen, hoofdhuid en stuit
- Stress en infecties veroorzaken exacerbaties
- Vaak remissie tijdens zwangerschap

Psoriasis: behandeling

Ontstekingsremmende smeersels

- Crème, zalf, lotions, gel
- Smeersels bevatten vaak hormonen, zoals corticosteroiden

UV licht

Psoriasis: behandeling met tabletten, capsules of injecties

Methotrexaat

- Remt celdeling in epidermis bij ernstige 'plaque psoriasis' of ontstoken gewrichten
- Bijwerking: misselijkheid

Ciclosporine

- Ontstekingsremmend
- Bijwerking: hoge bloeddruk en beschadiging van de nieren)

Psoriasis: behandeling met tabletten, capsules of injecties

Acitretine + lichttherapie

Bijwerkingen:

- Droge huid
- Droge slijmvliezen (neus en ogen)
- Jeuk
- Neusbloedingen
- Haaruitval
- Leverschade
- Hoger vetgehalte van het bloed

NIET gebruiken bij zwangerschap

Psoriasis: behandeling met tabletten, capsules of injecties

Fumaraten

- Ontstekingsremmend + remt celdeling in epidermis
- Dosis geleidelijk opvoeren

Bijwerkingen:

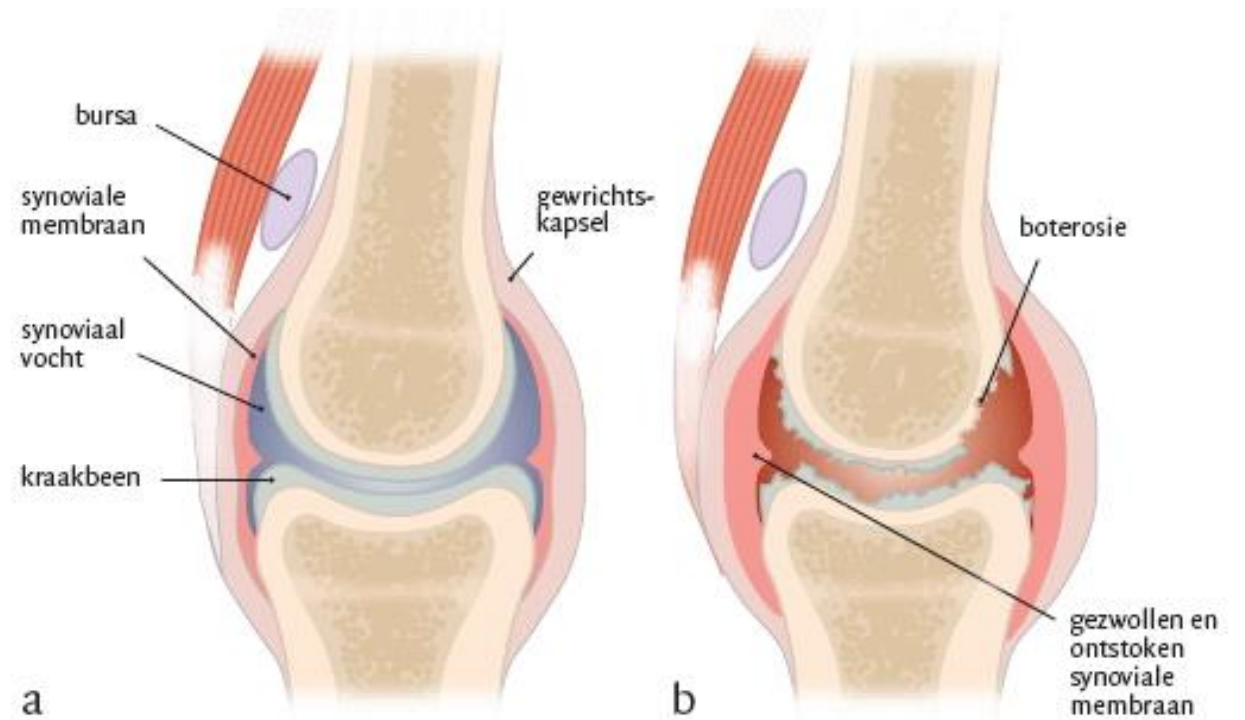
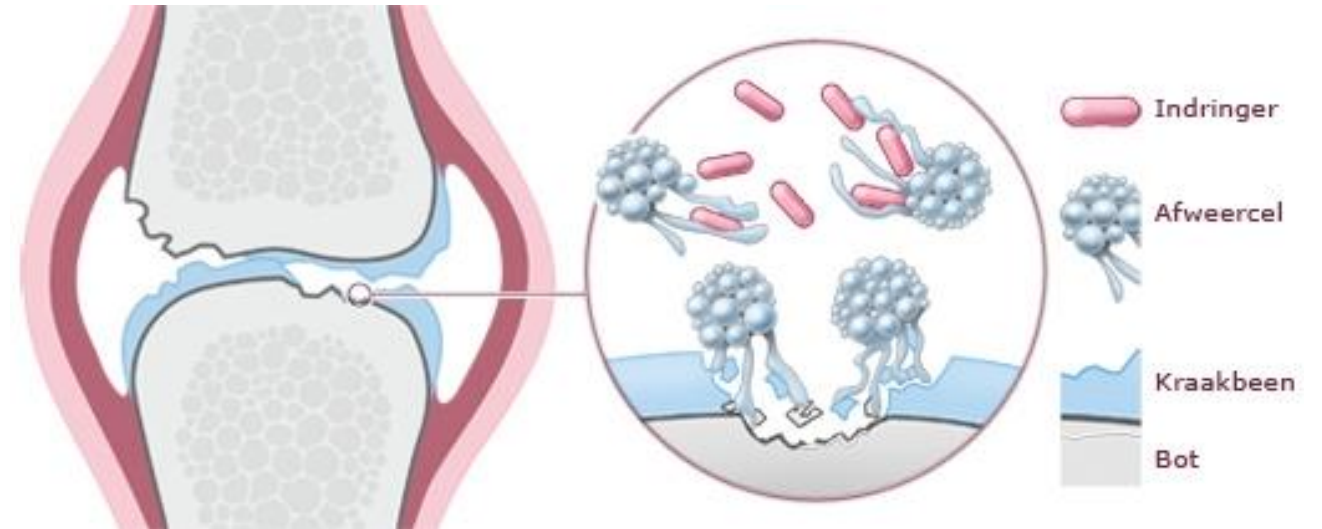
- Opvliegers
- Maagpijn
- Buikpijn
- Diarree

Biologicals

- Bestaan (gedeeltelijk) uit eiwitten
- Ontstekingsremmend
- Injectie in de huid
- Bijwerkingen op de lange termijn onbekend
- Alleen voor patiënten bij wie andere medicijnen niet goed helpen
- Worden niet altijd vergoed door de zorgverzekering

Reumatoïde artritis (RA)

- Chronische gewrichtsontstekingen
- Gaat uit van de synovia
- 1 – 2 % van de NL bevolking

Reumatoïde artritis (RA)

Symptomen

- Symmetrische gewrichtsontstekingen, vooral in kleine gewrichten (handen en voeten)
- Misvormingen
- Verhoogde BSE
- Verlaagd Hb

Behandeling

- NSAID's
- Corticosteroiden
- Ergotherapie
- Fysiotherapie
- Leefstijladviezen

Multiple sclerose (MS)

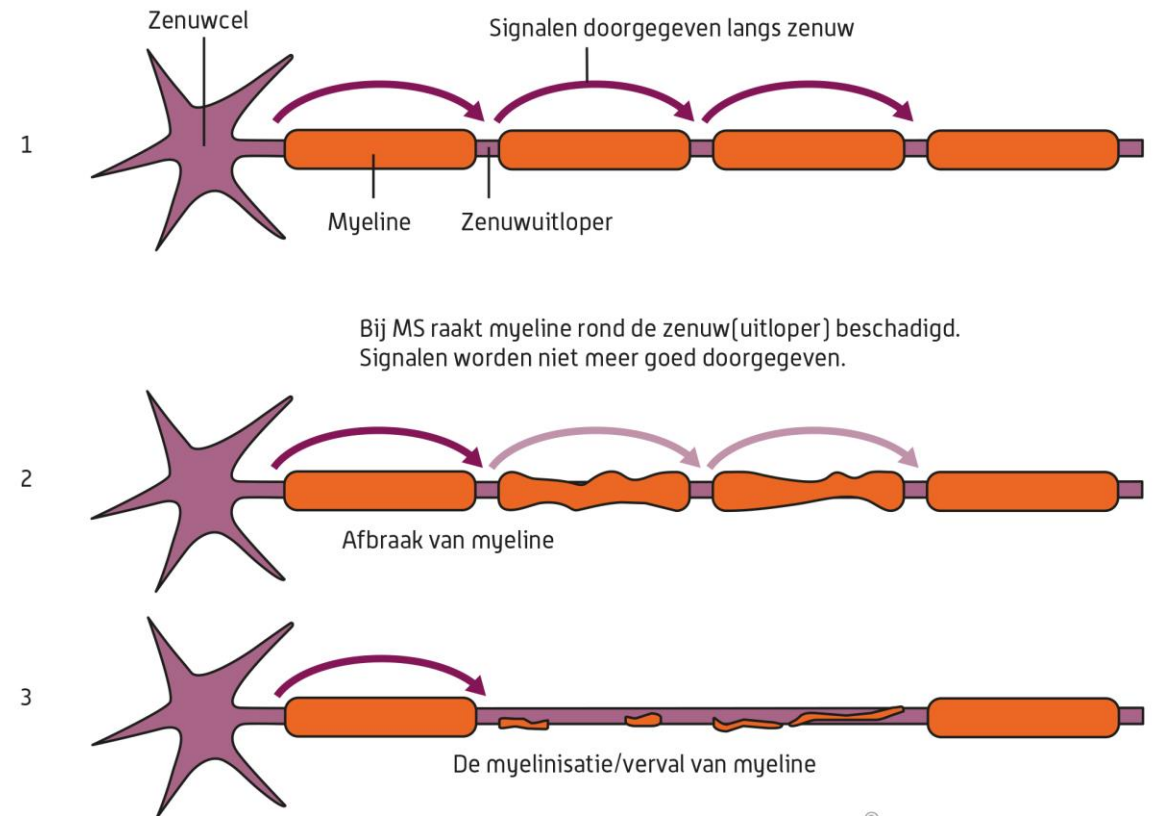
<https://www.youtube.com/watch?v=gObF52zP3o>

3 minuten

Lesopdracht:

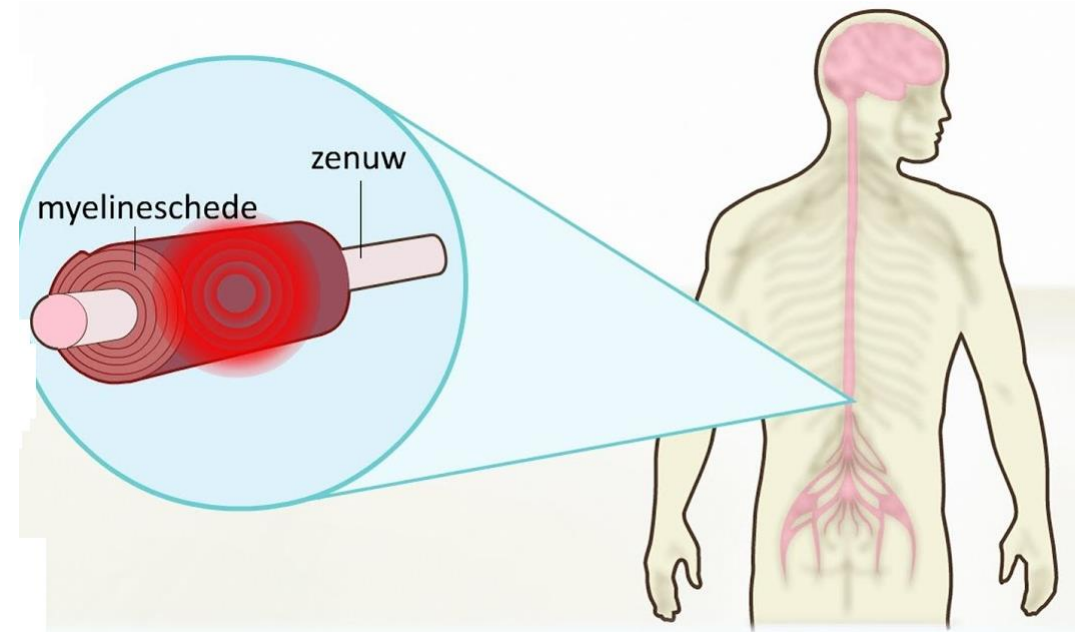
Luister (oortjes!) en kijk naar het filmpje

Beantwoord de vragen in de lesopdracht

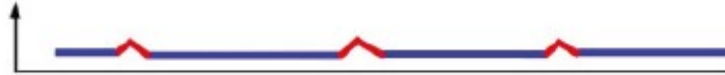
Aanvullende info over MS

- Klimaatinvloeden: MS komt in de tropen nauwelijks voor
- Genetische factoren spelen een rol (vaker in bepaalde families)
- Diagnostiek: MRI + liquoronderzoek
- Exacerbaties bij MS worden 'schubs' genoemd

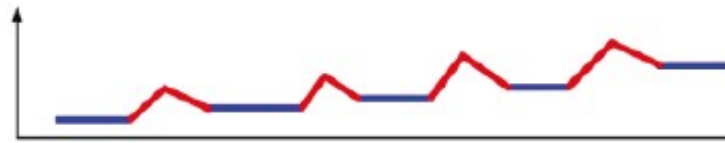

Beloop MS

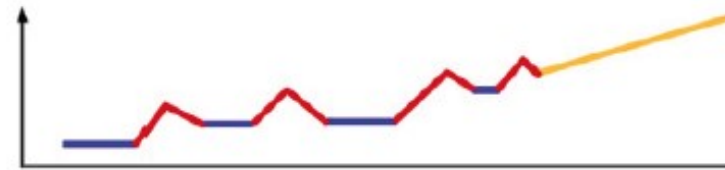
Hoeveelheid
symptomen

Benigne verloop (RRMS)

Relapsing remitting (RRMS)

Secundair progressief (SPMS)

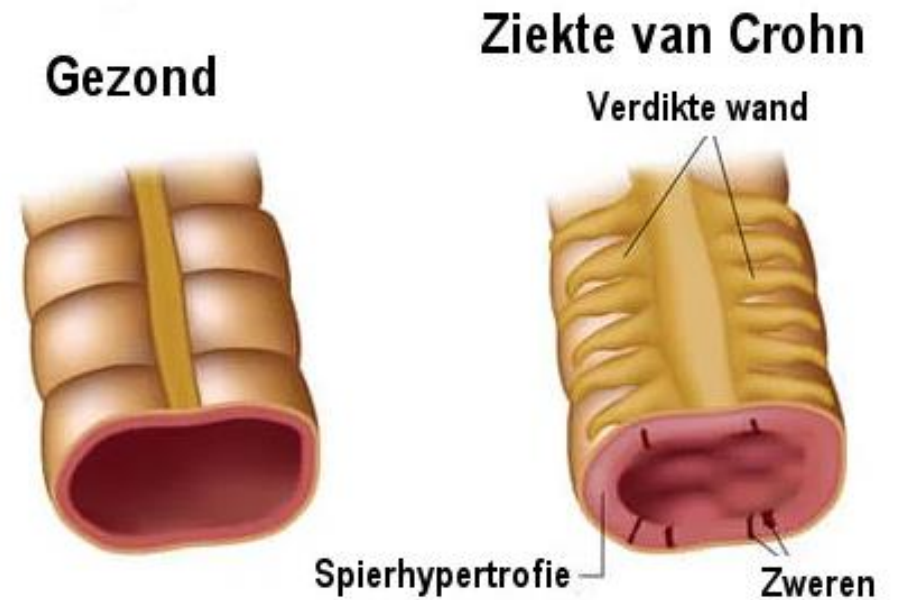
Primair progressief (PPMS)

Ziekte van Crohn en Colitis ulcerosa

<https://www.gezondheidsplein.nl/aandoeningen/ziekte-van-crohn/video/wat-is-de-ziekte-van-crohn/item44811>

Ca. 5:30 minuten

Lesopdracht

de darm

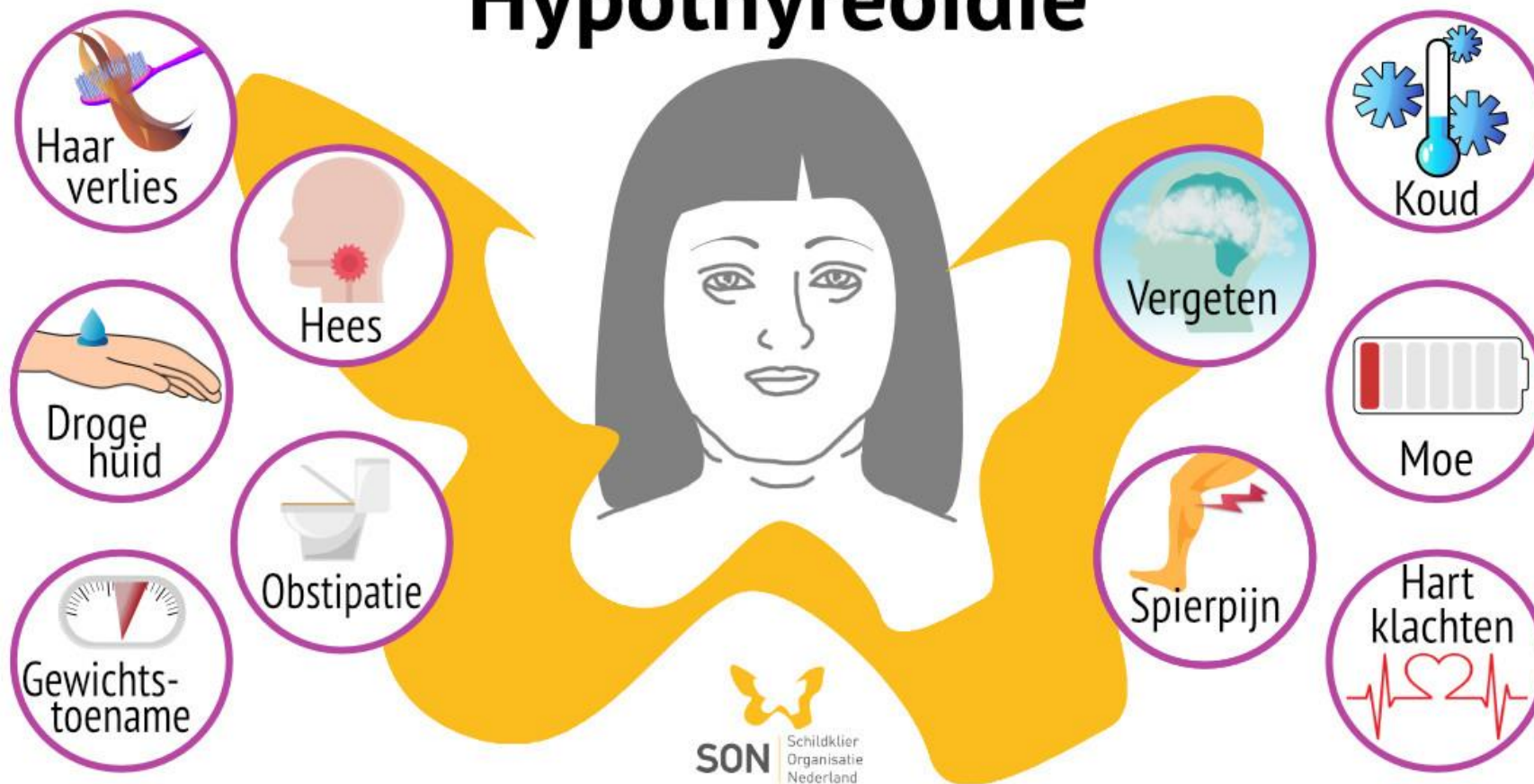

colitis ulcerosa

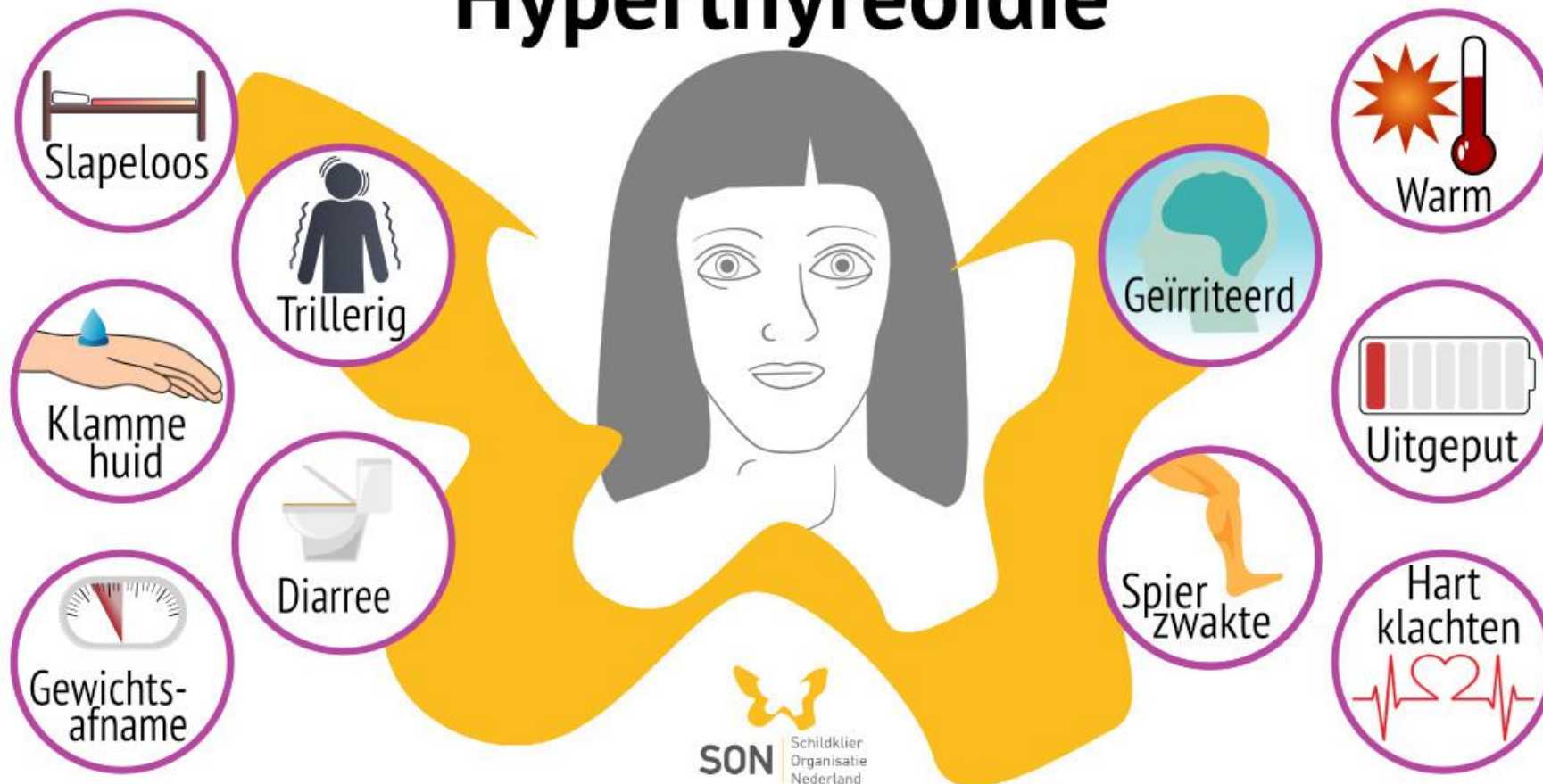
Schildklierafwijkingen

Hypothyreoïdie

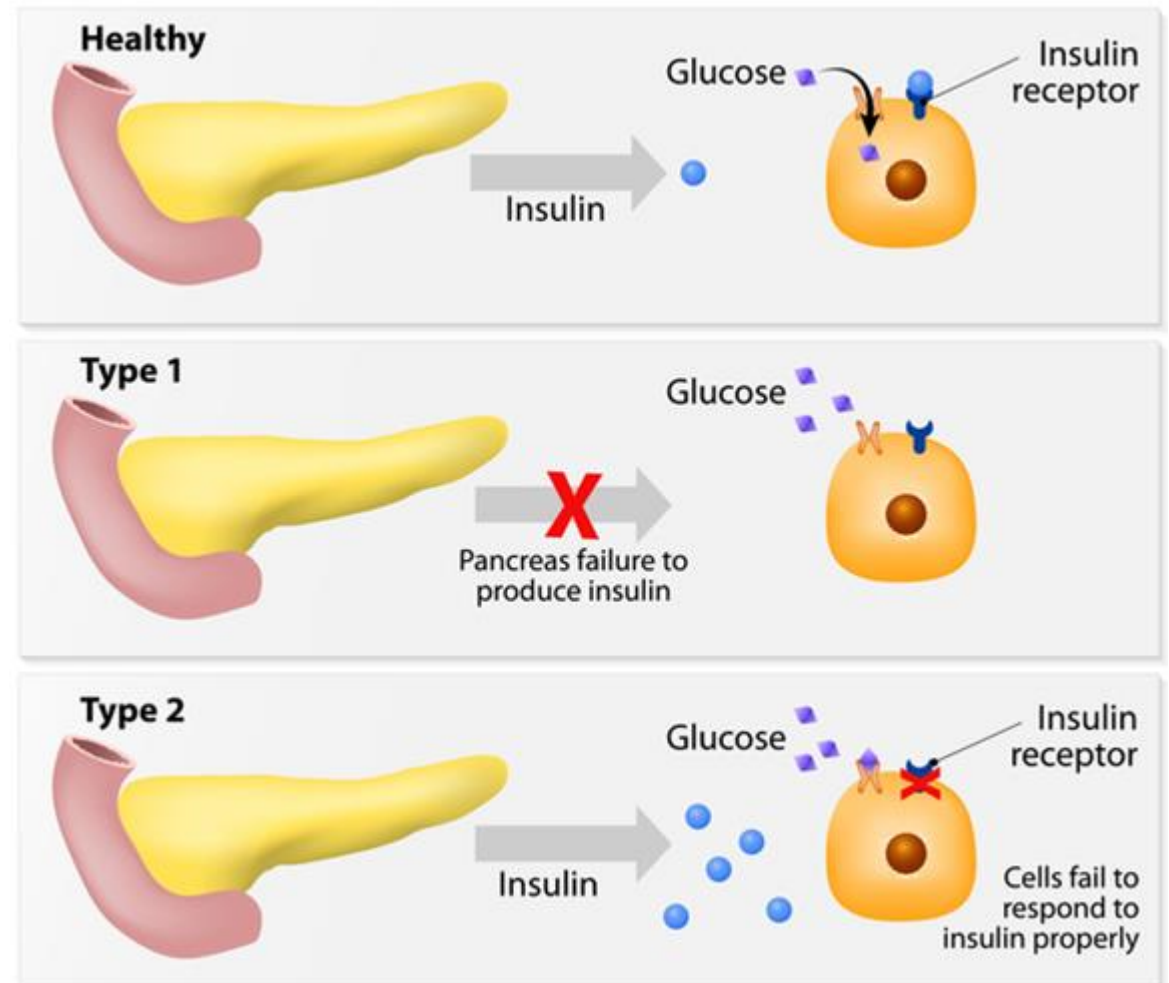
Schildklierafwijkingen

Hyperthyreoidie

Diabetes mellitus type 1

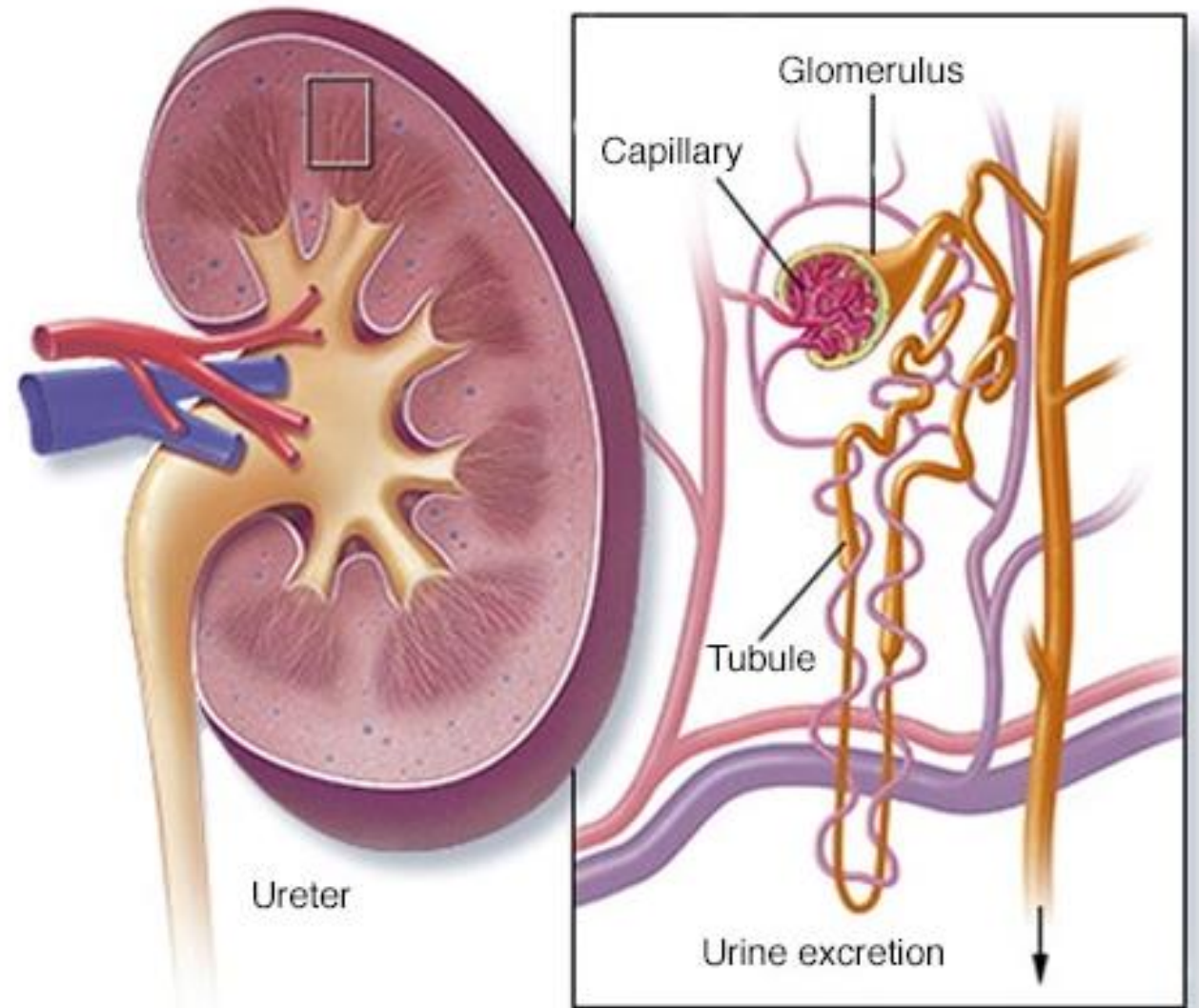
- Geen insulineproductie
- Glucose wordt niet opgenomen in de lichaamscellen voor de verbranding → geen energieproductie
- Glucose blijft in het bloed zitten → uitscheiding via nieren
- Insuline toedienen

Glomerulonefritis

Immuunsysteem valt nier-
filtertjes aan

Therapie: immuunsysteem
onderdrukken

Pernicieuze anemie

- Gastritis door auto immuunziekte
- Maagslijmvlies produceert geen interinsieke factor
- Geen opname van vitamine B12
- Anemie → bloedarmoede

